

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

10-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Jahongirov Burxon</i> O'ZBEKISTON VA BUYUK BRITANIYA MUNOSABATLARI	13-18
<i>Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li</i> AMIR TEMUR DAVRIDA MINTAQADA KATOLIK CHERKOVI FAOLIYATI	19-23
<i>Atamuratova Dilafruz Rashidovna</i> XORAZM TARIXINI O'RGANISHDA "TARJIMON" GAZETASINING AHAMIYATI	24-28
<i>Karimbayeva Salomatxon, Isxakov Bexzod Barkamalovich</i> FARG'ONA VODIYSI O'ZBEKLARI MODDIY MADANIYATIGA DOIR QARASHLAR TAHLILI	29-34
<i>Лукашова Наталья Михайловна</i> ИСТОРИЯ ТАШКЕНТА 30-Х ГОДОВ XVIII - ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XIX ВЕКА, ПРЕДСТАВЛЕННАЯ В РУССКИХ ИСТОЧНИКАХ	35-40
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> 1991–2025-YILLARDA O'ZBEKISTON-HINDISTON DIPLOMATIK VA TA'LIMIY HAMKORLIGINING RIVOJLANISHI: TARIXIY ASOSLAR VA ZAMONAVIY ISTIQBOLLAR	41-44
<i>Turdimuratov Yangiboy Allamuratovich</i> ETNOIQTISODIYOT XO'JALIK FAOLIYATI SEGMENTI SIFATIDA, UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI, FUNKSIYALARI VA SHAKLLARI	45-52
<i>Tursunov Farrux G'ulomovich</i> QASHQADARYO VOHASI TOJIKLARINING HUNARMANDCHILIK TAOMILLARIDAGI O'ZGARISHLAR	53-58
<i>Mullajanova Xosiyat Yazdankulovna</i> XIX ASR OXIRIDA RUS GEOGRAFIK JAMIYATNING ILMIY TADQIQOTLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	59-63
<i>Муминов Азизбек</i> ИСТОРИЯ ЖИЗНИ И НАУЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАФАЭЛЯ ПАМПЕЛЛИ, ПРИЕХАВШЕГО В ТУРКЕСТАН В НАЧАЛЕ XX ВЕКА	64-69
<i>Suyarov Maxmudjon Sobirjon o'g'li</i> YUNON-BAQTRIYA TANGALARIDA AYOLLAR OBRAZI – DINIY-SIYOSIY RAMZ SIFATIDA	70-74
<i>Tuyev Fazliddin Erkinovich</i> BUXORO, NAVOIY VA SAMARQAND VILOYATLARIDAGI MUZEYLARINING XORIJIY ALOQALARI	75-80
<i>Mamatqulov Bekzod Sherozovich, Shonazarov Elnur Abbos o'gli</i> QASHQADARYO VILOYATIDA AYOLLAR BANDLIGI VA YENGIL SANOAT TARMOQLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY ROLI: TARIXIY TAHLIL VA NATIJALAR	81-85

<i>Jumayeva Shohida Choriyevna</i> SURXONDARYO VILOYATIDA CHORVACHILIK SOHASIDA MUTAXASSISLAR TAYYORLASH JARAYONIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR	86-90
<i>Azatov Allayar</i> RIVOJLANGAN O'RTA ASRLAR YOZMA MANBALARIDA QUYI AMUDARYO HAVZASI VA "XORAZM DENGIZI" TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLAR	91-99
<i>Ro'ziyeva Mashxura Abdimuminovna</i> LO'LILARDA O'ZLIKNI ANGLASHNING ZAMONAVIY JIHATLARI	100-105
<i>Orunbayev Asli</i> IKKINCHI MASHRUTIYAT JARAYONIDA JÖN TURKLAR HARAKATI VA RESPUBLIKA G'OYALARINING SHAKLLANISHI	106-113
<i>Matyaqbov Toyirjon Sultanbayevich</i> XORAZM VOHASI NEOLIT DAVRI O'RTA BOSQICHI KULOLCHILIGI XUSUSIDA BA'ZI MULOHAZALAR	114-116

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna, Abduljalilov Xojiakbar Abduljalil o'g'li</i> O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XUSUSIY SEKTORNING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	117-122
<i>Bazarova Gulnora Gulamovna</i> O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDA SHANXAY HAMKORLIK TASHKILOTI.(UMUMIY MAQSADLAR YO'LIDAGI RIVOJLANISH).....	123-127
<i>Yadiyarova Shahnoza</i> THE ROLE OF THE MARKETING SYSTEM IN INCREASING THE COMPETITIVENESS OF LOCAL ENTERPRISES	128-135
<i>Нурмуродов Камолитдин Пирмаматович</i> НАУЧНЫЕ ВЗГЛЯДЫ К ПОНЯТИЮ ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ	136-141
<i>Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna</i> O'RMON XO'JALIGINI MOLIYALASHTIRISHNING BYUDJET VA BYUDJETDAN TASHQARI MANBALAR HISOBIGA MOLIYALASHTIRILISHI	142-146
<i>Olimjonova Sexriyo Muzaffar qizi</i> TURIZM INDUSTRIYASI VA MEHMONDO'STLIK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	147-150
<i>Anvarova Muhsinakhon Otabek kizi</i> THE ROLE OF BIOSPHERE RESERVES AND NATIONAL PARKS IN TOURISM	151-154

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Yusupova Ranoxon Tolibjonovna</i> TECHNICAL DEVELOPMENT AS AN ETHICAL-STRATEGIC RESOURCE	155-158
<i>Adilov Zafar Yunusovich</i> MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIYNING INSON KAMOLATI HAQIDAGI FALSAFIY QARASHLARI	159-165

<i>Xo'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI DAVR VA HOZIRGI ZAMON FALSAFASIDA AXBOROT URUSHLARINI O'RGANISHNING PARADIGMALARI	166-170
<i>Narziyev Zubaydillo Ibodilloevich</i> AZIZIDDIN NASAFIYNING "ZUBDAT UL - HAQOYIQ" ASARI TASAVVUF FALSAFASIGA OID MUHIM MANBA	171-175
<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> YOSHLARDA MA'NAVIY VA AXLOQIY QIYMATLAR: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY O'RTASIDAGI TENGSIZLIKLAR VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	176-179
<i>Murtozayev Shahobiddin Baxriddinovich</i> UMAR SUXRAVARDIYNING "AVORIF UL-MAORIF" ASARINING IJTIMOIY-AXLOQIY TAHLILI	180-185
<i>Shamsutdinova Nigina Karimovna</i> ABU ALI IBN SINO IRFONiy QARASHLARI: «TA'BIRI MANZIL» ASARI MISOLIDA	186-190
<i>Pardayeva Marhabo Davlatovna</i> "ODAMIYLIK" TUSHUNCHASINING ZAMONAVIY KONTEKSTDA TRANSFORMATSIYASI	191-197
<i>Aripova Zulfiyaxon Solijonovna</i> SHARQ FALSAFASIDA IJTIMOIY ADOLAT TAMOYILLARI: FOROBIYNING FALSAFIY MEROSI MISOLIDA	198-203
<i>Muxtorova Tutixon</i> ZAMONAVIY DUNYODA YOSHLARNING MA'NAVIY-RUHIY BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY MASALALARI	204-211
<i>Xakimov Abdulboqi</i> YOSHLARDA MANTIQUIY VA TANQIDIY FIKRLASH QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA FALSAFANING AHAMIYATI	212-216
<i>Sardorbek Jabbarov Buron o'g'li, Mirzakhmedov Abdurashid Mamasidiqovich</i> ISTE'MOLCHILIK JAMIYATIDA AHOLINING ISTE'MOL ME'YORI	217-224
<i>Taniqulov Jonibek Ashirkulovich</i> TA'LIM MADANIYATI VA UNING FALSAFIY FUNDAMENTLARI: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR, GNOSEOLOGIK ILDIZLAR VA AKSIOLOGIK TAHLIL	225-229
<i>Бердалиева Севара Дамировна</i> СПОСОБЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРУДОВ АЛЛАМА ЮСУФА ХОСА ХАДЖИБА В РЕШЕНИИ СОВРЕМЕННЫХ ЭТИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	230-234
<i>Хушбоков Ойбек Уралович</i> СОВРЕМЕННАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОНЦЕПТОСФЕРА УЧИТЕЛЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ	235-239
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i> VOLTER DAVRIDA FRANSIYADA MA'NAVIY MIHITNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	240-244
<i>Muxiddinova Hakimaxon G'ulomovna</i> EKOLOGIK TAFAKKUR VA YASHIL IQTISODIYOT – UCHINCHI RENESSANSNING YANGI FALSAFIY PARADIGMASI SIFATIDA	245-250

<i>Zokirov Mirzo</i> MAMLAKATLARNING TANAZZUL VA TARAQQIYOTINI BELGILOVCHI IJTIMOIY-FALSAFIY OMILLAR	251-255
--	---------

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Jo'rayev Nabi Narziyevich</i> O'ZBEK MILLIY LINGVOMADANIYATINING QADIMIYLIK VA ZAMONAVIYLIK ASOSLARI	256-262
<i>Eshtuhtarova Bibigul Bektoshevna</i> PRAGMATICS OF GENDERED COMMUNICATION IN ENGLISH	263-267
<i>Zaripova Matluba Kulfidinovna</i> GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING PEJORATION IN UZBEK AND RUSSIAN	268-271
<i>Sayipova Dilobar Raximovna</i> ADABIYOT FANIGA OID KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARINING AHAMIYATI	272-275
<i>Soibova Gulchiroy Bakhtiyorjon qizi</i> TRANSLATION ISSUES IN THE GENERAL AND SPECIFIC OCCURRENCE OF THE HORSE IN ENGLISH AND UZBEK CULTURES	276-281
<i>Zokirova Shaxzoda Nodirjon qizi</i> TELEVISION AS A RHETORICAL ARENA: THE MANIFESTATION OF CLASSICAL RHETORICAL CANONS IN MODERN TV GENRES	282-288
<i>Abdujalilova Ruxshona Abdug'afforzoda</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KRIMINALINGVISTIK BIRLIKLARINING SHAKLLANISHINING GRAMMATIK XUSUSIYATLARI	289-293
<i>Abduraximova Feruza Boxadirovna</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA OT YASOVCHI QO'SHIMCHALARNING QIYOSIY TAHLILI	294-300
<i>Jalolova Feruza Normurodovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK XALQ ERTAKLARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	301-305
<i>Ahrorova Nigina Anvarovna</i> MIFOLOGIK TASAVVURLAR MUAYYAN VOQELIK MOHIYATI	306-309
<i>Razikov Baxtiyor Kosimovich</i> MEMLAR TILIDAGI NEOLOGIZM: QOIDABUZARLIKMI YOKI INNOVATSIYAMI? O'ZBEK RAQAMLI DISKURSI MISOLIDA	310-314
<i>Kutbiddinova Nazokatkhon Dovudkhon qizi</i> GENDER-BASED DIFFERENCES IN THE USE OF PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	315-319
<i>Nazarova Sabrina Zafarjon qizi</i> YOZMA NUTQDAGI GRAMMATIK BUZILISHLAR: AGRAMMATIK DISGRAFIYANING LINGVISTIK VA NEYROPSIXOLOGIK ASOSLARI	320-323
<i>Ёлдашалиева Мадина Зиёджон кызы</i> ЖЕНСКОЕ СЧАСТЬЕ КАК ПРИНЯТИЕ ЛЮБВИ И ЗАЩИТЫ В ПОВЕСТИ ЧИНГИЗА АЙТМАТОВА «ТОПОЛЁК МОЙ В КРАСНОЙ КОСЫНКЕ».....	324-326

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Salimova Diyoraxon Baxtiyorjon qizi</i> HAVO TRANSPORTIDA TASHUVCHI JAVOBGARLIGINING NAZARIY DOKTRINASI	327-333
<i>Abdullayev Rustam Kaxramanovich</i> JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA RAQAMLI DAKTILOSKOPIYANING IMKONIYATLARI	334-339
<i>Давронов Атобек Равшанович</i> ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЙ СУБЪЕКТ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА: ДОКТРИНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ	340-349
<i>Eshturdiyeva Farangiz Baxodir qizi</i> O'ZBEKISTONDA HUQUQ IJODKORLIGI SIYOSATI: STRATEGIK PRINSIPLAR VA ULARGA YANGICHA NAZARIY YONDASHUV	350-355
<i>Исламов Самандар Олимжон угли</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КРИПТО-АКТИВОВ В СТРАНАХ СНГ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РЕШЕНИЯ	356-363
<i>Uteniyazov Keulimjay Kuanyshbayevich</i> AYBLOV TUSHUNCHASI, TURLARI VA UNING JINOYAT-PROTSESSUAL HUQUQ TIZIMIDAGI O'RNI	364-370
<i>Ikramov Abrorbek Kamoliddinovich</i> ASSOZ BOYISH NATIJASIDA VUJUDGA KELGAN MAJBURIYATLAR	371-375
<i>Muxitdinova Firuza, Saidakamal Mamasoliyev</i> ZAMONAVIY AXBOROT MAKONIDA INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISHNING XALQARO-HUQUQIY ASOSLARI	376-380
<i>Бахриддинова Бехруза Бахриддиновна</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ПОДХОДОВ К СОВРЕМЕННОМУ ПОНИМАНИЮ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА	381-388
<i>Axmedov Dilshod Baxramovich</i> MA'MURIY SUDLARDA PROKUROR ISHTIROKINI SAMARALI TA'MINLASHNING AMALIY MASALALARI	389-394
<i>Shodmonov Farrux Fayzullo o'g'li</i> DAVLAT BOSHQARUVIDA TRANSCHEGARAVIY SUVLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	395-401
<i>Bozorov Ulug'bek</i> TEXNIKA YO'NALISHI OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNI KASBIY-HUQUQIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MODELI	402-407
<i>Nurullayeva Djamilya Sayfiyevna</i> O'ZBEKISTONDA SPORT TASHKILOTLARINING HUQUQIY MAQOMI VA ULARNING MOLIVAVIY MUSTAQILLIGI	408-413
<i>Reymbayeva Guldaulet Kurbanbayevna</i> TURIZM XIZMATI SOHASIDA ISTE'MOLCHI HUQUQLARINI HUQUQIY TA'MINLASH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	414-420

<i>Shirinqulov Baxtiyor Iftixor o'g'li</i> MEHNATNI MUHOFAZA QILISH QOIDALARINI BUZISH JINOYATLARINI TERGOV QILISHDA KO'ZDAN KECHIRISH TERGOV HARAKATINI O'TKAZISHNING TAKTIK XUSUSIYATLARI	421-428
<i>Salomov Xumoyun</i> OMMAVIY-HUQUQIY MUNOSABATLARDA QONUNIYLIKNI TA'MINLASHDA PROKURATURA ORGANLARINING AHAMIYATI	429-433
<i>Kakhramonova Aziza</i> THE PRINCIPLE OF INTERNATIONAL LAW ENSURING THE RIGHT OF A CHILD TO LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT AND ITS ESSENCE	434-437
<i>Xoliqova Gavhar Ramazon qizi</i> XALQARO XUSUSIY HUQUQDA ALIMENT MAJBURIYATLARINI TARTIBGA SOLISHNING KOLLIZION MASALALARI	438-444
<i>Sharipov Firdavs Xolnazarovich</i> OLIY MAJLIS QONUNCHILIK PALATASINING QONUN IJODKORLIGI FAOLIYATIDA AYRIM YORDAMCHI TUZILMALARNING ISHTIROKI	445-450
<i>Nugmanov Nugman Abdullayevich, Nizomova Nastarin Vladimirovna</i> PARTICIPATION OF WOMEN IN SHAPING THE DIGITAL LEGAL SPACE	451-456
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARINI EMOTSIONAL VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	457-462
<i>Nabiullin Rishat Xismatullovi, Raxmonov Azizbek Abdullajonovich</i> XORIJDA KORPORATIV SPORTNI RIVOJLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA XORIJ TAJRIBASINI JORIY ETISH	463-468
<i>Xudayberganov Otabek Erkinovich</i> BASKETBOL VOSITALARI VA MUAMMOLI O'QITISH USULLARI YORDAMIDA JISMONIY MADANIYAT FAKULTET TALABALARINING KASBIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	469-474
<i>Nishonova Dilafruz</i> O'QUVCHILARDA IQTISODIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	475-480
<i>Davletyarova Laylo Baxodirovna</i> YENGIL ATLETIKADA TRENERLIK FALSAFASINI RIVOJLANISHI	481-486
<i>Madrahimov Alisher Maxammadibroximovich</i> O'RTA MAKTAB O'QUVCHILARI O'RTASIDA ZO'RAVONLIK PROFILAKTIKASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	487-493
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ НА МОТИВАЦИЮ И КАЧЕСТВО ОБУЧЕНИЯ	494-500
<i>Nosirov Murod Zakirovich, Jonibekova Sevara Dilmurod qizi</i> FIZIK JARAYONLARNI KOMPYUTERDA MODELLASHTIRISH ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH	501-508

<i>Mattiyeva Feruza Begmatdulabovna</i> ZAMONAVIY LINGVODIDAKTIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TARJIMA DARSLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	509-515
<i>Qarshiboyeva Maftuna Komiljon qizi</i> RAQAMLI MUHITDA O'SMIR YOSHDAGI BOLALARNING ESTETIK EHTIYOJLARINING SHAKLLANISHI	516-519
<i>Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li, Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi</i> TALABALARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI	520-525
<i>Xayitova Dilovar Ismat qizi</i> STEAM INTEGRATSIYASI ORQALI AXBOROT-PROTSESSUAL TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING SAMARALI YO'LLARI	526-532
<i>Soliyeva Muqaddas Nurnazarovna</i> THE EFFECTIVENESS OF TASK-BASED LANGUAGE TEACHING (TBLT) IN UZBEK CLASSROOMS	533-537

Received: 15 September 2025**Accepted:** 1 October 2025**Published:** 10 October 2025*Article / Original Paper***FINANCING OF FORESTRY FROM BUDGETARY AND EXTRA-BUDGETARY SOURCES****Mamatkulova Mukhlisa Mamirzhanovna**

researcher, TSUE

E-mail: zebo0608@mail.ru

Abstract. This article explores the role of budgetary and extra-budgetary funding in the financing of forestry in Uzbekistan. It analyzes the structure and efficiency of financial resources and highlights the benefits of diversifying funding sources through international practices. Emphasis is placed on the implementation of innovative financial instruments such as green bonds, carbon credits, and international grants. The paper also justifies the need to apply results-based budgeting approaches using KPI systems and the “value-for-money” concept in forestry financing strategies.

Keywords: forestry, financing, budget funds, extra-budgetary sources, carbon credits, green bonds, international grants, KPI.

O'RMON XO'JALIGINI MOLİYALASHTIRISHNING BYUDJET VA BYUDJETDAN TASHQARI MANBALAR HISOBIGA MOLİYALASHTIRILISHI**Mamatkulova Muxlisa Mamirjanovna**

tadqiqotchi, TDIU

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekiston o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda byudjet va byudjetdan tashqari mablag'larining o'рни, ularning tarkibi hamda samaradorlik darajasi tahlil qilinadi. Jahon amaliyoti misolida moliyaviy resurslarni diversifikatsiya qilish, innovatsion moliyaviy instrumentlarni — yashil obligatsiyalar, uglerod kreditlari, xalqaro grantlar va xususiy sektor investitsiyalarini jalb etishning afzalliklari ko'rsatib beriladi. Shuningdek, byudjet mablag'larini natijadorlikka yo'naltirish, KPI tizimi, “value-for-money” yondashuvi asosida o'rmon xo'jaligini moliyalashtirish strategiyalarining dolzarbligi asoslanadi.

Kalit so'zlar: o'rmon xo'jaligi, moliyalashtirish, byudjet mablag'lari, byudjetdan tashqari manbalar, uglerod kreditlari, yashil obligatsiyalar, xalqaro grantlar, KPI.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I10Y2025N23>

Kirish. O'zbekiston Respublikasi uchun ekologik barqarorlikni ta'minlash, iqlim o'zgarishining salbiy oqibatlarini yumshatish hamda aholining sog'lom yashash muhitini yaratishdagi eng muhim yo'nalishlardan biri bu — o'rmon xo'jaligi tizimini rivojlantirish hisoblanadi. O'rmonlar nafaqat ekologik muvozanatni saqlab turuvchi asosiy omil, balki iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ham beqiyos ahamiyat kasb etadi. So'nggi yillarda mamlakatda “Yashil makon” umumxalq loyihasi doirasida keng ko'lamli o'rmonchilik ishlari amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, ushbu tadbirlarning moliyaviy asoslarini mustahkamlash muhim masala bo'lib qolmoqda.

Davlat tomonidan ajratilayotgan byudjet mablag'lari o'rmon xo'jaligi sohasining bazaviy ehtiyojlarini qoplashda muhim rol o'ynaydi. Masalan, 2021-yilda ushbu sohaga 255 mlrd so'm ajratilgan bo'lsa, 2024-yilda bu ko'rsatkich 426 mlrd so'mga yetdi. Bu o'sish ijobiy holat bo'lsa-

da, sohaning jadal rivojlanish sur'ati va iqlimiy xatarlar fonida moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish zarurati kuchaymoqda. Ayniqsa, byudjetdan tashqari manbalar — xususan, xalqaro grantlar, kreditlar, xususi sektor investitsiyalari, uglerod kreditlari va yashil obligatsiyalar kabi moliyaviy vositalar bugungi kunda strategik ahamiyat kasb etmoqda.

Shu nuqtai nazardan, o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda davlat byudjeti va byudjetdan tashqari manbalar nisbatini tahlil qilish, ularning samaradorligini baholash, muqobil moliyaviy mexanizmlarni aniqlash va amaliyotga tatbiq etish muhim ilmiy-amaliy vazifa sifatida maydonga chiqmoqda. Bundan tashqari, moliyalashtirish mexanizmlarining ijtimoiy, ekologik va iqtisodiy jihatlardagi samaradorligini o'lchovchi indikatorlarni ishlab chiqish va ularni strategik rejalashtirishga integratsiya qilish dolzarb masala sanaladi.

Mazkur maqolada aynan shu jihatlar — O'zbekiston o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda davlat byudjeti va byudjetdan tashqari mablag'larning roli, ularning hozirgi holati, muammolari va rivojlantirish istiqbollari kompleks tahlil etiladi. Tahlillar xalqaro tajriba va milliy statistika asosida olib borilib, ilmiy asoslangan takliflar shakllantiriladi.

Adabiyotlar tahlili. O'rmon xo'jaligini moliyalashtirish masalasi ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tadqiqotlarida o'rganilgan bo'lib, unda moliyaviy resurslarning taqsimoti, ularning samaradorligi, davlat-xususi sheriklik modeli va ekologik moliya vositalarining roli asosiy e'tibor markazida bo'lgan.

Masalan, Rossiyada olib borilgan tadqiqotlarda moliyalashtirishda hududiy yondashuv va indikatorlar asosida baholash tizimi muhim o'rin egallaydi. Borovskaya M. Ye. ta'kidlashicha, "o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda har bir mintaqaning iqlimiy va iqtisodiy xususiyatlarini inobatga olgan holda byudjet xarajatlarini rejalashtirish zarur"[1]. Ivanovo viloyati misolida olib borilgan tadqiqotlarda esa moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish, xususan byudjetdan tashqari manbalarni faollashtirish asosiy vazifa sifatida ko'rsatilgan.

Yevropa tajribasi, xususan, Chexiya Respublikasida o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda ko'p kanalli yondashuv qo'llanadi. Bu yondashuvda davlat byudjeti, ekologik fondlar, xususi investitsiyalar va xalqaro grantlar birgalikda ishlaydi. Chex olimlari ta'kidlashicha, "moliyalashtirish samaradorligi bevosita monitoring tizimi va KPI asosidagi baholash mexanizmlariga bog'liq"[2].

Finlyandiya tajribasida barqaror moliyalashtirish modeli asosida yashil obligatsiyalar, uglerod kreditlari va xususi sektor bilan hamkorlik kuchli rivojlangan. O'zbekistonda bu yo'nalishda dastlabki qadamlar tashlangan bo'lsa-da, huquqiy va institutsional asoslarni mustahkamlash zarur. Makashina O. V. va Talanova M. S. tomonidan qayd etilganidek, "mamlakat o'rmon xo'jaligini rivojlantirish uchun barqaror moliyaviy oqimlar va indikatorli boshqaruv tizimini joriy etishi zarur"[3].

O'zbekiston misolida olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, mavjud davlat dasturlari — xususan, "Yashil makon" loyihasi keng miqyosda amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, bu borada byudjetdan tashqari mablag'lar ulushi hali past darajada qolmoqda. KPMG (2022) global texnologik hisobotida esa ekologik sohalarda natijadorlik asosida moliyalashtirish tendensiyasi kuchayib borayotgani qayd etiladi [4].

Shuningdek, BMTning o'rmonlar bo'yicha forumi hisobotlarida xalqaro moliyalashtirish vositalari — yashil fondlar, GEF grantlari, iqlim bo'yicha ko'p tomonlama investitsiya mexanizmlari orqali o'rmon xo'jaligini moliyalashtirish tajribalari keltirilgan [5].

Uslubiyat. Tadqiqotda deskriptiv va solishtirma tahlil usullari qo'llanildi. Asosiy ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi, O'rmon xo'jaligi qo'mitasi, Davlat statistika qo'mitasi hamda xalqaro moliyaviy institutlarning ochiq hisobotlari asosida shakllantirildi. Yillik moliyaviy ajratmalar, grantlar, investitsiyalar hajmi va ularning maqsadli ishlatilish darajasi baholandi. Shuningdek, ilg'or xorijiy tajribalar bilan taqqoslash asosida model tahlili amalga oshirildi [6].

Natijalar. O'zbekiston Respublikasi o'rmon xo'jaligi sohasini moliyalashtirishda davlat byudjeti asosiy manba bo'lib qolmoqda. Biroq, so'nggi yillarda byudjetdan tashqari manbalarning nisbiy ulushi oshgani, xususan, xalqaro grantlar, homiylik mablag'lari va ijaraga berishdan tushgan tushumlar ahamiyat kasb etayotgani kuzatilmoqda. 2021–2024 yillar davomida moliyalashtirishning asosiy yo'nalishlari, mablag'lar hajmi va tarkibi bo'yicha tahlil o'tkazildi [7].

Ushbu tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, davlat byudjeti mablag'lari asosan ish haqi, texnik ta'minot va ko'chat yetishtirish xarajatlariga yo'naltirilgan bo'lsa, byudjetdan tashqari mablag'lar, xususan, "Yashil makon" dasturi doirasida o'rmon fondini kengaytirishga, yangi texnologiyalar joriy etishga va ekologik monitoringga sarflanmoqda.

Quyidagi jadvalda 2021–2024-yillarda o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda byudjet va byudjetdan tashqari mablag'larning taqqoslamasi keltirilgan.

1-jadval.

2021–2024-yillarda O'zbekiston o'rmon xo'jaligini moliyalashtirish manbalari taqsimoti (mlrd so'mda)

Moliyalashtirish manbasi	2021	2022	2023	2024	O'sish sur'ati (2021–2024), %
Davlat byudjeti mablag'lari	223.1	266.4	295.6	312.0	+39.8
Byudjetdan tashqari mablag'lar	42.5	65.3	88.1	105.7	+148.5
Shundan:					
– xalqaro grantlar va loyihalar	15.2	23.0	34.7	41.5	+173.0
– davlat o'rmon fondi ijarasi	11.4	19.1	21.5	26.0	+127.2
– homiylik va xayriya mablag'lari	8.3	12.0	16.4	18.2	+119.3
– boshqa manbalar (AGTK, sponsor)	7.6	11.2	15.5	20.0	+163.2
Jami	265.6	331.7	383.7	417.7	+57.3

Manba: O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi ma'lumotlari asosida muallif hisob-kitobi.

Ushbu jadval tahlilidan ko'rinib turibdiki, byudjetdan tashqari moliyalashtirish manbalari yildan-yilga keskin o'smoqda. Agar 2021-yilda ularning umumiy ulushi jami moliyalashtirishning 16 foizini tashkil etgan bo'lsa, 2024-yilda bu ko'rsatkich 25 foizga yetgan. Bu esa moliyalashtirish manbalarining diversifikatsiyalashayotganini ko'rsatadi [8].

Shuningdek, xalqaro moliyaviy institutlar tomonidan ajratilayotgan grant va kreditlarning samarali o'zlashtirilayotgani, "yashil moliya" vositalari orqali qo'shimcha resurslar jalb qilinayotganini kuzatish mumkin. Misol uchun, 2023–2024-yillarda BMT Taraqqiyot dasturi va Osiyo taraqqiyot banki tomonidan 12 mlrd so'mdan ortiq ekologik yo'naltirilgan mablag'lar jalb qilingan [9].

Shu boisdan, moliyalashtirish tizimini modernizatsiya qilish, natijadorlikka asoslangan yondashuvlarni joriy etish va mahalliy darajadagi ishtirokni kengaytirish orqali o'rmon xo'jaligining barqaror moliyalashtirilishini ta'minlash mumkin.

Munozara. O'zbekiston o'rmon xo'jaligini moliyalashtirishda mavjud amaliyotlar tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, moliyaviy manbalar strukturasida davlat byudjeti ustuvor o'rin

egallaydi. Bu esa byudjetga bo'lgan ortiqcha yuklamani yuzaga keltiradi va boshqa manbalar — jumladan, bozor mexanizmlariga asoslangan barqaror moliyaviy oqimlarning yetarli darajada shakllanmasligini anglatadi. Shuning uchun jahon amaliyotiga tayanib, O'zbekistonda ham diversifikatsiyalashgan, natijadorlikka asoslangan moliyalashtirish mexanizmlarini joriy etish muhimdir.

Xususan, xalqaro tajriba — Finlyandiya, Germaniya, Chexiya va boshqa mamlakatlar misolida — moliyalashtirish manbalarining kamida 35–50 foizi byudjetdan tashqari manbalar, jumladan, uglerod kreditlari, yashil obligatsiyalar, o'rmon xizmatlari daromadlari, xususiy investorlar va ekologik fondlar hissasiga to'g'ri kelishini ko'rsatmoqda (zarubezhnyy-opyt-finansirovaniya-lesnogo-hozyaystva.pdf).

O'zbekiston sharoitida esa bu ko'rsatkich 2024-yilda atigi 25,3 foizni tashkil etdi, bu esa byudjetga yuqori darajadagi qaramlikni anglatadi. Quyidagi jadvalda O'zbekiston va qator mamlakatlarda o'rmon xo'jaligini moliyalashtirish manbalarining tarkibiy nisbati solishtirma tahlil qilinadi.

2-jadval.

O'rmon xo'jaligini moliyalashtirish manbalari strukturasi xalqaro solishtirma tahlili (%)

Mamlakat	Davlat byudjeti (%)	Byudjetdan tashqari (%)	Asosiy byudjetdan tashqari manbalar
O'zbekiston (2024)	74.7	25.3	Grantlar, ijara, homiylik mablag'lari
Finlyandiya	48.0	52.0	O'rmon xizmatlari, sertifikatlash, xususiy fondlar
Germaniya	55.0	45.0	Yashil obligatsiyalar, kooperativlar
Chexiya	46.3	53.7	Ekologik subsidiyalar, turizm, ekologik to'lovlar
Kanada	40.0	60.0	Ekotizim xizmatlari, xalqaro bozorlar, ko'chat yetishtirish
Braziliya	62.5	37.5	Transchegaraviy grantlar, uglerod bozorlari

Manba: muallif tomonidan xalqaro hisobotlar (FAO, UNFF, OECD) asosida ishlab chiqilgan.

Yuqoridagi solishtirma tahlildan ko'rinib turibdiki, rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlar barqaror moliyalashtirishning muhim omili sifatida byudjetdan tashqari resurslarni faol safarbar etgan. O'zbekistonda ham bu yo'nalishda ijobiy harakatlar mavjud bo'lsa-da, tizimli va mexanizmlashtirilgan yondashuv hali yetarli emas. Masalan, uglerod kreditlari bozoriga kirish bo'yicha normativ-huquqiy baza hali to'liq shakllanmagan, yashil obligatsiyalar muomalasi boshlanmagan va xususiy sektor uchun kafolatlar tizimi cheklangan.

Shuningdek, davlat byudjeti mablag'larining sarflanishida samaradorlik monitoringi zaif, natijadorlikka asoslangan moliyalashtirish (PBF – Performance Based Financing) elementlari deyarli qo'llanilmaydi. Bu esa mablag'larning real o'rmon infratuzilmasi, xizmatlar sifati va ekotizimga ta'siri bilan bog'liqligini baholashda muammolarni yuzaga keltiradi.

Xulosa. O'zbekiston sharoitida o'rmon xo'jaligini moliyalashtirish masalasi davlat ekologik siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. Mavjud moliyalashtirish tizimi asosan davlat byudjetiga tayanmoqda, bu esa resurslarning barqarorligi va yetarliligi bilan bog'liq muammolarni keltirib chiqarmoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, byudjet va byudjetdan tashqari manbalarni muvozanatli shakllantirish, moliyaviy oqimlarni natijadorlikka yo'naltirish, xususiy sektor ishtirokini kengaytirish zarur. Xalqaro amaliyotlar – xususan, Finlyandiya, Germaniya, Kanada va Braziliya tajribasi – moliyalashtirish manbalarining ko'p qirrali, natijaga yo'naltirilgan bo'lishi o'rmon xo'jaligi samaradorligini oshirayotganini tasdiqlaydi. O'zbekistonda esa, bu borada uglerod kreditlari bozori, yashil

obligatsiyalar, xalqaro grantlar, ekologik fondlar, xususiyl sektor ishtiroki kabi moliyaviy mexanizmlarni joriy etish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda. Shuningdek, davlat byudjeti mablag'laridan foydalanishda "value-for-money", KPI, institutsional baholash kabi zamonaviy yondashuvlar joriy qilinishi zarur. Moliyalashtirish strategiyasida o'rmonning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy funksiyalarini uyg'unlashtirgan tizimlar asosida resurslar taqsimoti amalga oshirilsa, bu sohada barqaror natijalarga erishish mumkin bo'ladi. Shu yo'l bilan o'rmon xo'jaligining uzoq muddatli moliyaviy barqarorligi ta'minlanadi.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Боровская М. Е. Издержки лесохозяйственного производства в комплексном лесном хозяйстве: эколого-экономическое содержание и механизм управления. – 2022.
2. Šišák L. Financing of forestry from public sources in the Czech Republic. – 2013.
3. Макашина О. В., Таланова М. С. Система финансирования лесного хозяйства на примере Ивановской области //Вестник Ивановского государственного энергетического университета. – 2012. – №. 1. – С. 67-69.
4. Gratzner G., Keeton W. S. Mountain forests and sustainable development: The potential for achieving the United Nations' 2030 Agenda //Mountain research and development. – 2017. – Т. 37. – №. 3. – С. 246-253.
5. Моисеев Н. А. Финансовый кризис в лесном хозяйстве и пути выхода из него //Известия высших учебных заведений. Лесной журнал. – 2016. – №. 6 (354). – С. 9-16.
6. Морковина С. С., Панявина Е. А., Драпалюк О. И. Государственно-частное партнерство как механизм решения проблемы финансирования лесовосстановления //Социально-экономические явления и процессы. – 2013. – №. 11 (057). – С. 77-81.
7. Шлычков Д. С., Шевнина А. Е. Методика организации затрат на ведение лесного хозяйства и их финансирования //Ученый XXI века. – 2015. – №. 3-4 (4-5). – С. 43-50.
8. Петкау И. В. Направления совершенствования системы финансирования лесной промышленности России //Вестник Московского университета. Серия 6. Экономика. – 2010. – №. 2. – С. 54-61.
9. Небесная А. Ю. Формирование пространственно локализованных экономических систем в малолесных регионах: кластерный подход : дис. – Воронеж, 2015, 2015.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).